

Daf 19: MATERIALS THAT EMIT HEAT

On Friday, up until *Shabbat* begins, it is permissible to cover up a hot pot, wrapping it with blankets and pillows in order to retain its heat until the time of the meal. After the onset of *Shabbat*, however, *Chachamim* prohibited covering a pot, lest the pot's owner feel it was not sufficiently warm and, while covering the pot to preserve its warmth might be tempted to heat up the pot over fire.

There are items the *Talmud* calls: "*mosifim hevel*" (adding steam). In other words, heat emitters. This refers to special types of stones and various materials that emit heat. *Chazal* also prohibited covering pots with these items on *Erev Shabbat*.

Why did *Chazal* bring up *Hilchot Shabbat* (laws of *Shabbat*) in *Masechet Bava Batra*?

Because we learn that these heat-emitting materials are likely to harm structures. Therefore, a person who wishes to store these materials must be careful to distance them from the walls of their neighbor's building.

דף י"ט: חומרים שפולטים חום

בערב שבת (יום שישי) מותר להטמין סיר חם, לעטוף אותו בשמיכות ובכרים, כדי שישמור על חומו עד זמן הסעודה. אבל, בשבת עצמה אסרו חכמים להטמין סיר, שמא ירגיש בעל הסיר שהסיר אינו חם דיו, ומתוך עיסוקו בהטמנת הסיר כדי לשמור על חומו, הוא יחמם אותו בשבת על האש.

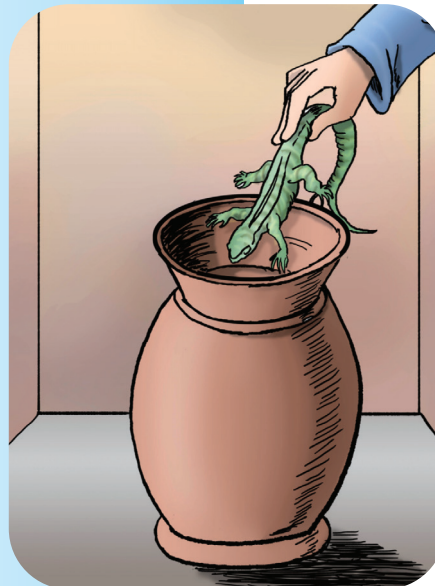
ישנם דברים שהתלמוד קורא להם "מוסיפים הבל" - דהינו שהם פולטים חום. מדובר בסוגי אבנים מיוחדות ובחומרים שונים שטבעם לפלוט חום. בדברים אלה אסרו חז"ל להטמין גם בערב שבת.

מדוע הביאו הלכות שבת במסכת בבא בתרא? זאת מפני שלומדים שהחומרים הללו שפולטים חום, עלולים להזיק למבנים, ולכן אדם שעומד לאחסן חומרים כאלה, צריך להקפיד להרחיקם מכותלי הבנין של שכניו.

Daf 20: RITUAL IMPURITY OF POTTERY

one who touches a corpse, or is present in the same house as a corpse contracts *tum'ah* (ritual impurity), even without physically touching the dead. By contrast, other items that taint with impurity only do so upon being physically touched. One who became *tamei* (impure) from exposure to a corpse turns into an "*Av ha'Tum'ah*," a source of ritual impurity. Others would become impure only if they physically touched the *Av ha'Tum'ah*.

On this *daf* we learn that there is a special law, regarding vessels made from clay. Such vessels, if touched by impurity on the outside, do not become ritually impure. The *Torah* stipulates that a person who has the status of "*Av ha'Tum'ah*," and holds a clay vessel does not cause the vessel to become *tamei*. Only if the *tum'ah* is inside the vessel does it become *tamei*.

דף כ': טומאת כלי חרס

הנוגע במת, או הנמצא איתו באותו בית - מקבל טומאה אפילו שאינו נוגע במת, ואילו יתר הדברים הטמאים מטמאים רק כאשר נוגעים בהם. למשל, אדם שנטמא ממת והפך להיות "אב הטומאה", רק אם נוגעים בו נטמאים.

בדף זה לומדים שיש דין מיוחד בכלי שעשוי מחרס, שאם הטומאה נוגעת בכלי חרס מבחוץ, הוא לא נטמא. כך קבעה התורה - שאדם שטמא בטומאת "אב הטומאה" ומחזיק כלי חרס מבחוץ - הכלי לא נטמא. רק אם הטומאה נמצאת בתוך כלי החרס, היא מטמאה אותו.

Daf 21: THE MITZVAH OF TALMUD TORAH

Parents are obligated to teach their children Torah, in accordance with that which we recite twice daily in *Shema*: “*v’limadtem otam et b’neichem l’daber bam,*” – “and you will teach them to your children to speak of them”. Many years ago, that is what everyone did. There were no organized schools or *Talmud Torah* institutions. Every father taught his children *Torah*. After some time, the *Chachamim* saw there was a problem. For example, an orphaned child who had no father did not learn *Torah*. Therefore, they decided to establish *Talmud Torah* schools. The first *Talmud Torah* was founded in **Jerusalem, where *Chachamim* hired a *melamed* (a Torah educator) to teach the children.**

The *Talmud* explicitly states that the first *Talmud Torah* was established in Jerusalem, in fulfillment of the verse: “*Ki MiZion teitzei Torah, u’dvar HaShem mi’Yerushalayim*” – “For Torah will go forth from Zion, and the word of God from Jerusalem”. *Tosafot* explains that because of the holiness of Jerusalem, and because the children saw the *kohanim* busy with the work of the *Beit HaMikdash*, they were infused with a sense of seriousness and a great desire to learn. After some time, the *Chachamim* realized that there was another problem to be solved – there were children who could not easily reach Jerusalem. Therefore, the *Chachamim* decided to establish *Talmud Torah* schools in each region. Later, it was decided to establish a *Talmud Torah* in every city. With *Talmud Torahs* existing in every city, children were sent to learn, beginning at age 6 or 7, approximately the age at which children enter first grade today.

דף כ"א: מִצְוַת תַּלְמוּד הַתּוֹרָה

על ההורים מוטלת החובה ללמד את הילדים תורה כפי שאנו אומרים כל יום בקריאת שמע: “ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם”. לפני שנים רבות כן נהגו הכל, לא היו בתי ספר מסודרים ותלמודי תורה - וכל אב לימד את בניו תורה. לאחר זמן חכמים ראו שישנה בעיה, לפיכך הם החליטו להקים תלמוד תורה. בעיר ירושלים הוקם תלמוד התורה הראשון, כאשר חכמים שכרו מלמד ללמד תורה לילדים.

בתלמוד נאמר שתלמוד התורה הראשון הוקם בירושלים, לאור הפסוק “כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים”. בעלי התוספות מסבירים שבגלל הקדושה שהיתה בירושלים וגם בגלל שהילדים ראו את הפנהנים עוסקים בעבודת בית המקדש, נכנסו בהם רצינות וחשק רב לתלמוד. אחרי תקופה גילו חכמים שהבעיה עדין לא נפתרה בגלל שהיו ילדים שהתקשו להגיע לירושלים, ולכן הם החליטו להקים תלמוד תורה בכל מחוז ומחוז, ואחר כך הוחלט להקים תלמוד תורה בכל עיר ועיר. בעת שהיה תלמוד תורה בכל עיר ועיר היו שולחים אליו את הילדים מגיל שש או שבע - בערך הגיל שגם היום נכנסים לכיתה א'.

Daf 22: HEAD OF THE EXILE, EXILARCH

The Jews were exiled to Babylonia following the destruction of the first *Beit HaMikdash*. Even after the second *Beit HaMikdash* was built, many Jews continued to live in Babylonia for centuries. During the Amoraic period, Babylonia was the *Torah* learning capital of the Jewish world. This remained so until the end of the *Geonic* period.

During, and for some time following, the *Talmudic* period, there was an appointed official position in Babylonia called the “*Reish Galuta*” – **Head of the Exile, or Exilarch**. The *Reish Galuta* was authorized by the king to oversee all Jewish matters in the kingdom. The *Reish Galuta* had authority to judge Jews and deliver punishment when necessary. The *Reish Galuta* acted like a king. He had servants and a luxurious home. He wore impressive clothing and the *Chachamim* of the *Talmud* accorded him respect. **The position of *Reish Galuta* was reserved for descendants of King David.**

דף כ"ב: רִישׁ גְּלוּתָא

בתקופת חורבן בית המקדש הראשון הוגלו בני ישראל לבבל. גם כשנבנה בית המקדש השני עוד היו בבבל יהודים רבים ושנים רבות אחר כך, בתקופת האמוראים, היתה בבבל למרכז התורני של יהודי כל העולם. כך היה שנים רבות, עד סוף תקופת הגאונים.

בתקופת התלמוד ולאחריה היה קיים בבבל מינוי שכונה “ריש גלותא” - ראש הגולה. לריש גלותא ניתנו סמכויות מידי המלך והוא הוסמך על ענייני היהודים שבממלכה. היתה לו סמכות לשפוט יהודים ולהענישם בעת הצורך. הריש גלותא התנהג כמלך, היו לו משרתים ובית מפואר, הוא לבש בגדים מכובדים וכיבדו בדבר וגם חכמי הגמרא היו מכבדים אותו. משרת “ריש גלותא” היתה שמורה לצאצאי דוד המלך.

Daf 23: BUILDING A PIGEON COOP

דף כ"ג: בְּנֵית שׁוֹבֵךְ יוֹנִים

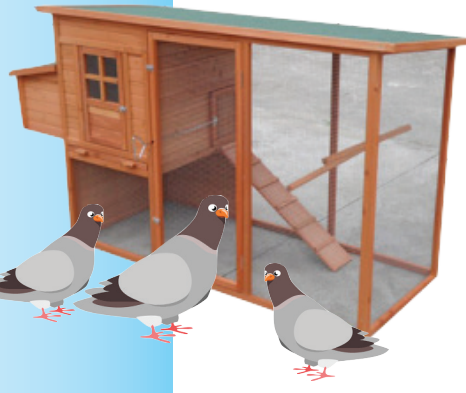
Chazal were particularly strict regarding matters *bein adam l'chaveiro* (between a man and his fellow, or interpersonal relations). They instituted rules to prevent people from causing damage to each other and to eliminate mishaps between neighbors and partners. A person interested in building a pigeon coop on his/her own property needs to place it a distance of at least 50 *amot* (approximately 25-30 meters) from the city, so that the birds won't take the seeds out of the city's gardens.

חז"ל הקפידו מאוד בענינים שבין אדם לחברו, שאנשים לא יגרמו נזק אחד לשני, ושלא תצא תקלה בין שכנים או שותפים.

אחת ההלכות המענינות הקשורה לכך היא ההלכה האומרת שאדם המעונין לבנות בשטח שלו שובך יונים צריח להרחיקו לפחות 50 אמה מן העיר (שזה בערך 25-30 מטר) כדי שהיונים לא יעופו לעיר וינקרו את הזרעים מתוך הגינות.

This *halakhah* highlights the great concern *Chazal* showed for the personal property of others and the extent to which they enacted regulations to prevent damage being caused to a person or his possessions. On the one hand, it is every person's right to build a pigeon coop on his/her own property. But on the other hand, *Chazal* took care that no damage would be done to the environment or to the neighbors as a result.

הלכה זו מדגישה את הרגישות הרבה שגילו חז"ל כלפי הרכוש של הזולת, ליצירת חוקים הלכות ותקנות שימנעו ככל הניתן מצב בו יגרם נזק לאדם או לרכוש. מצד אחד, זכותו של כל אדם יכול לבנות בשטח שלו שובך יונים, אולם מצד שני, דאגו חז"ל שלא יגרם נזק לסביבה או לשכנים בגלל השובך הזה.

Daf 24: A WINE BARREL FLOATING IN THE RIVER

דף כ"ד: חֲבִית יַיִן שֶׁצָפָה בַּנָּהָר

In a certain city, there was a group of fisherman who hurried back home after a successful night of fishing on the river. On their way back home, the fishermen came across a barrel floating next to their ship. To their surprise, they discovered that the barrel was filled with wine.

בעיר אחת היתה קבוצת דגים שאחרי לילה של דיג מוצלח בנהר מיהרו לשוב לחוף. בדרךכם לחוף גילו חבית שצפה ליד הסירה, ולהפתעתם גילו שהחבית מלאה ביינ. מכיון שחז"ל גזרו שייין של נוכרי אסור בשתייה, הם התלבטו למי שיהי היין הזה והאם הוא מותר בשתייה.

Since *Chazal* prohibited drinking the wine of non-Jews, the fishermen debated the questions of the ownership of the wine and whether it was permissible to drink it. After studying *Masechet Bava Batra, daf 24*, the fishermen realized that, according to the approach of the *Amora Rav*, if a barrel is found in the river opposite a city populated by Jews, one can surmise that the barrel originated from that city. It would therefore not be considered "yayn nesech" (wine of non-Jews). Accordingly, it would be permissible to drink such wine.

עיון במסכת בבא בתרא בדף כ"ד גילה להם שלשיטת האמורא רב, אם מצאו את החבית בנהר מול עיר של יהודים, יכולים להניח שהיא הגיעה משם והיין אינו יין נסא, וממילא מותר בשתייה.

Daf 25: RAV HISDA

דף כ"ה: רב חסדא

The *Amora Rav Hisda* lived in *Babylonia* during the second generation of *Amoraim*. Until the age of 30, Rav Hisda was privileged to learn *Torah* directly from Rav, who was a member of the first generation of *Amoraim*, and had himself learned *Torah* directly from *Tannaim*. Rav Hisda was still an infant when Rav established his *yeshivah* in the city of *Sura*. Nevertheless, Hisda still had the privilege of learning *Torah* directly from Rav, because Rav lived a very long life.

Rav Hisda started out as a pauper. Hisda confessed he did not eat any vegetables during that period, since eating greens stimulates one's appetite and Rav Hisda was so poor that he feared his appetite might overcome him and he would have no financial means to satisfy his hunger. Later on, Rav Hisda earned his livelihood brewing beer and became wealthy.

Why did Rav Hisda deserve wealth? Rav Hisda said of himself: "I meticulously observed the *mitzvah of netilat yadayim* (using large handfuls of water for ritual handwashing); therefore, God provided me with a handful of wealth". Rav Hisda also owned vineyards and employed sharecroppers to work his land. Rav Hisda became quite rich. As Rav Shreira Gaon noted, Rav Hisda funded the building of one of the *Babylonian yeshivot*.

בדור השני של האמוראים חי בבבל אמורא בשם רב חסדא. עד גיל שלושים זכה רב חסדא ללמוד תורה מפי האמורא "רב". "רב" היה מדור האמוראים הראשון, והוא עוד למד תורה מפי התנאים. בעת שהוא יסד את הישיבה שלו בעיר סורא היה רב חסדא עוד תינוק קטן, ובכל זאת זכה רב חסדא ללמוד תורה מפי, כי רב האריך ימים.

תחילה היה רב חסדא עני מרוד, והוא סיפר כי באותה תקופה הוא לא אכל ירקות, מפני שירק מעורר את התיאבון, והוא היה כל כך עני עד שהוא חשש שתאבנו יתגבר, אבל לא היה לו במה להשביע את רעבונו. אחר כך עסק רב חסדא לפרנסתו בתעשית השיכר והוא התעשר מאוד.

מדוע הוא זכה לעשירות? רב חסדא עצמו סיפר: הייתי מהדר לקים מצות נטילת ידיים בהרבה מים "מלוא חופנים" ולכן נתנו לי משמים עשירות "מלוא חופנים".

D'VAR TORAH: PARASHAT BALAK

דבר תורה: פרשת בלק

Balaam was greatly angered by his donkey's behavior. She had crushed his foot in her attempt to escape from God's angel who had appeared before her. Eventually, the angel also revealed himself to Balaam, and Balaam apologized for his disdain toward his donkey, saying, "I have sinned, for I did not know that you stood before me." One might ask: What was Balaam's sin if he neither saw nor knew [there was an angel of God before him]? Do we punish people who cannot see or understand? The answer is that Balaam was full of pride and believed that he saw and knew everything. He failed to understand and accept that there were things beyond his grasp and recognition, which is the reason why he was angry at his donkey's strange behavior. Only after the angel revealed himself did Balaam realize his mistake, and he apologized for assuming he had the full picture, which later proved to be incomplete and partial.

בלעם כעס מאוד על התנהגותה של אתונו אשר מחצה את רגלו בבורחה ממלאך ה' שהתגלה לנגדה. בסופו של דבר מתגלה המלאך גם לבלעם והוא מתנצל על הזלזול באתונו ואומר: "חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי". ויש לשאל: מה היה חטאו של בלעם אם לא ראה ולא ידע? וכי אנו מענישים אנשים שלא היה בידם לראות ולהבין? התשובה לכך היא שבלעם היה מלא בגאון וקשב שהוא רואה ויודע את הכל. הוא לא הצליח להבין ולקבל שיש דברים אותם הוא לא תופס ומכיר ולכן כעס על התנהגותה המוזרה של אתונו. רק לאחר שהתגלה אליו המלאך הוא הבין את טעותו, ולכן התנצל על כך שסבר שבידו התמונה המלאה, שהתגלתה לאחר מכן כחסרה וחלקית.